GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 flor., pe șése lunĭ 6 flor., pe trei lunĭ 3 flor.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĚ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 233. *Lunĭ, Marțĭ 4 (16) Decemvre* 1884.

Brașovŭ, 3 (15) Decemvre

Scimŭ, că între deputații din camera ungeră, carĭ au luatŭ parte la desbaterile bugetare, Grünwald Bela, Slovaculŭ, a fostŭ acela, care a accentuatŭ mai tare, că una din principalele probleme ale statului este: maghiarisarea. Elŭ a reproșatŭ ministrului-președinte Tisza că nu desvóltă energiă de ajunsŭ, nu-șĭ folosesce puterea și nu cere mijlócele de lipsă, spre a creá unŭ statŭ adevěratŭ naționalŭ ungurescŭ.

D-lŭ Tisza respundĕndŭ lui Grünwald dise: „D-lŭ deputatŭ cere ca guvernulŭ sĕ maghiariseze; îmĭ pare fórte rĕu, dér acéstа nu-o potŭ face; guvernulŭ nu va puté nicĭodată maghiarisá cu mijlócele statului; décă societatea nu e destulŭ de tare, spre a sĕvĕrșí opera assimilațiunei, atuncĭ statulŭ este absolutŭ încapabilŭ de a face acéstа."

Va se dică ministrulŭ-președinte este de opiniunea acelora, cari susținŭ, că societatea maghiară are chiămarea de a maghiarisá. D-lŭ Tisza nu respinge prin urmare maghiarisarea, ci recunósce numai, că mijlócele statului suntŭ insuficiente spre a sĕvĕrșí opera assimilărei.

Se înțelege, că d-lŭ Tisza nu póte admite, că guvernulŭ se folosesce de mijlócele ce-i stau la disposițiune spre a maghiarisá, căcĭ atuncĭ ar mărturisí, că maghiariséză cu forța și s'ar declará astfelŭ pe sine turburătorŭ alŭ păcii și bunci înțelegerĭ dintre diferitele naționalitățĭ, în sensulŭ cuvintelorŭ pronunțate de tĕnĕrulŭ comite Keglevich.

De acolo însĕ că ministrului-președinte nu-i dă mâna sĕ spună adevĕrulŭ, nu urméză că elŭ și colegii sĕi dela ministerŭ nu ar fi făcutŭ nicĭodată încercarea de-a maghiarisá cu mijlócele statului. Binevoiéscă numai cetitorii noștri a frundări printre numerii fóiei nóstre din trecutŭ și suntemŭ sigurĭ, că vorŭ aflá nenumĕrate dovedĭ, că guvernulŭ a încercatŭ și încércă mereu de a ne maghiarisá cu forța.

Altă este cestiunea, décă încercările de maghiarisare ale guvernului au avutŭ vr'unŭ resultatŭ practicŭ séu nu. Suntemŭ dispușĭ a crede d-lui Tisza pe cuvĕntŭ, când ne asigură, că statulŭ cu mijlócele sale nu va puté sevĕrșí nicĭodată opera maghiarisărei.

Ne pare bine, că esperiința l'a adusŭ pe d-lŭ Tisza încetulŭ cu încetulŭ la convingerea, că naționalitățile nu potŭ fi sdrobite la comandă.

Dér décă d-sa respinge ori-ce învinuire, că ar voi sĕ maghiariseze, amŭ dori sĕ ne spună, cum sĕ calificămŭ, de esemplu ispràvile copilului sĕu de sufletŭ, ale prefectului br. Banffy Dezsŏ, care călcândŭ peste legea de naționalitate a impusŭ comunelorŭ române limba maghiară?

Cum sĕ cualificămŭ mai departe agitațiunea d-lui Banffy pentru maghiarisarea numelorŭ țĕranilorŭ românĭ în comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca, în urma căreia astădĭ nu se mai póte constatá în cărțile funduare cu siguritate averea bieților ómenĭ?

Nu este acésta maghiarisare forțată cu mijlócele statului?

S'au ivitŭ și casurĭ, că funcționarii statului, prefecții și inspectorii de scóle au înființatŭ icĭ și colo societățĭ de maghiarisare și-șĭ întrebuințéză autoritatea spre a prinde în mrejele lorŭ pe învĕțătorii noștri dela scólele poporale. Așa de esemplu în comitatulŭ Sătmarului. Nu este acésta maghiarisare cu mijlócele statului?

Adĭ amŭ primitŭ unŭ apelŭ adresatŭ de numita societate cătră învĕțătorii noștri din Sătmarŭ. Ilŭ vomŭ publicá, ca cetitorii noștri sĕ védă cum își înțelegŭ organele d-lui Tisza misiunea față cu marea problemă a asimilărei.

CRONICA POLITICĂ.

In ședința de Sâmbătă a camerei ungare, la titlulŭ „domeniele statului« deputatulŭ Ugron a întrebatŭ pe ministrulŭ de finanțe, de ce nu s'a presentatŭ dietei contractulŭ privitorŭ la cumpĕrarea pădurilorŭ năsĕudene, ce a fostŭ încheiatŭ încă înainte cu 10 anĭ? Și décă acestŭ contractŭ s'a esecutatŭ séu nu? Minstrulŭ Szapary rĕspunse, că afacerea teritorului Nasĕudĕnŭ se ține de întregulŭ ministerŭ. Contractulŭ nu s'a încheiatŭ înainte cu 10 anĭ, ci încă mai de multŭ și ratele plătite în sensulŭ lui suntŭ puse în socotelile anuale. Szapary declară în numele guvernului, că elŭ se va sili a presentá în scurtŭ timpŭ dietei raportulŭ respectivŭ. (Aprobărĭ în drépta). In fine mai declară d-lŭ Tisza, că contractulŭ memoratŭ a fostŭ încheiatŭ la începutulŭ anului 1872 și acestŭ guvernŭ aflândŭ unŭ faptŭ complinitŭ n'a avutŭ decâtŭ d'a esaminá datele și referințele și a raporta apoi séu a face eventualŭ și propunerĭ.

*

Mai dilele trecute circula faima prin diare, că Rusia ar avé de gândŭ sĕ esopereze de la Turcia o concesiune, în basa căreia sĕ'șĭ pótă duce recruțĭ, munițiune și alte lucrurĭ prin Bosforŭ în posesiunile sale orientale din Asia și de acolo sĕ aducă soldații veteranĭ. Dar până acuma nu s'a făcutŭ nicĭ o transacțiune formală în cestiunea acésta. Cabinetulŭ rusescŭ n'a făcutŭ asupra Porții nicĭ cea mai mică presiune, spre a-șĭ ajunge dorințele sale, ba nicĭ n'a făcutŭ din acéstă causă administrativă, o cestiune seriósă. In privința acésta tocmai s'au ridicatŭ obiecțiunĭ din partea diplomației turcescĭ, că o astfelŭ de concesiune ar puté fi numai în prejudițiulŭ Rusiei, că atuncĭ ar pretinde ușorŭ acésta și alte puterĭ. Cu tóte că în timpulŭ din urmă nu s'a mai făcutŭ nicĭ unŭ pasŭ în cestiunea acésta, totușĭ consiliulŭ miniștrilorŭ turcescĭ în timpulŭ din urmă a ținutŭ asupra acestui obiectŭ importantŭ unele consultațiunĭ. Turcii, păcăliți în timpulŭ din urmă de toțĭ în tóte cestiunile, nu sciu ce sĕ facă, ca sĕ nu greșéscă și sĕ nu se păcăléscă ei cu capulŭ lorŭ.

*

După marĭ și grele svircolirĭ, în cele din urmă se făcură reforme și în Anglia în legea electorală. Legea cea nouă reformată electorală pórtă titlulŭ: pentru lărgirea dreptului cu privire la representarea poporațiunii în regatulŭ unitŭ. Numĕrulŭ alegĕtorilorŭ, care se mai adaugă la numĕrulŭ alegĕtorilorŭ de mai 'nainte, face două milióne, și anume în Anglia și Wales s'au înmulțitŭ alegĕtorii cu 1.300,000, în Scoția cu 200,000 și în Irlanda cu 400,000. După ce va întra legea cea nouă în activitate, vorŭ fi dela 6 Decemvre încolo în Britania Mare cincĭ milióne de alegĕtorĭ. Noua lege întră în putere cu 1 Ianuarie 1885. In realitate noii alegĕtorĭ se potŭ folosí de drepturile lorŭ numai cu începutulŭ anului 1886, din causă că înregistrarea legii celei nouĕ numai în tómna viitore va puté urma.

Cuvĕntarea lui Ugron Gábor.

In privința abusurilorŭ comise de autoritățile publice, în ședința dietei din 11 Decemvre, Ugron înșiră mai multe casurĭ, unde s'a comisŭ abusŭ de putere cu deosebire în Ardélŭ. Intre altele dice:

„In 9 a lunei trecute soții mei de principii au vrutŭ sĕ țină în Sepsi-St-Georgŭ o adunare a partidei. Dér fáimosulŭ primarŭ de acolo Balint Császár nu a permisŭ ținerea adunării. Opozițio nalii au protestatŭ pe cale grafică la ministrulŭ de interne, dar acesta n'a rĕspunsŭ nimicŭ. Sciu bine, că nu i se va întâmplá nimicŭ d-lui Balint Császár, care pe timpulŭ guvernului lui Bach a ședutŭ în temniță, și care chiar astădĭ e urmăritŭ cu vr'o câte-va procese criminale, isvorîte din pofta de câștigŭ (Mișcare în drépta), suntŭ sigurŭ, că nu va fi pedepsitŭ, pentru că dênsulŭ are merite estraordinare: pentru că, suntŭ acumŭ 6 anĭ, a făcutŭ, ca unŭ erou cădutŭ sĕ se înalțe érășĭ. (Adevĕratŭ! Așa este! în stânga estremă.)

Orbán Balázs: Coloman Tisza (Sgomotŭ).

Ugron Gábor: Celălatŭ casŭ, care voiescŭ sĕ'lŭ relevezŭ, s'a întâmplatŭ cu ocasiunea alegerei din Clușŭ. Acesta încă e unŭ casŭ bătătorŭ la ochĭ și caracteristicŭ. Haller Rudolf fŭ alesŭ în cerculŭ Clușiului în 16 Iunie; în 17, după cum arată plicululŭ de aci, și-a primitŭ mandatulŭ dela președintele electoralŭ, dar în 21 primesce o a doua epistolă dela președintele electoralŭ și într'însa alŭ doilea mandatŭ. (Mișcare în stânga estremă.)

Decĭ despre o singură alegere două mandate; unulŭ se află la comisiunea verificătóre, ér celălaltŭ în mânile mele. (Ilaritate și mișcare în stânga estremă.) Eu credŭ, că așa ceva trebue timbratŭ de falsificare de documente, dar' sciu că d-vóstră nu vețĭ calificá acéstă procedere așa, ci vetĭ boteza-o numai artă de multiplicare (Ilaritate sgomotósă în stânga și în stânga estremă.)

Alŭ treilea casŭ, care mai am sĕ-lŭ relevezŭ, se esplică prin sine însușĭ. Unŭ actŭ de alegere mai violentŭ, mai scandalosŭ, mai plinŭ de fapte, care te facŭ sĕ te îngrețoșezĭ, n'a fostŭ în totŭ Ardélulŭ, decâtŭ celŭ din Lăpușulŭ ungurescŭ.

Țĭ se turbură sângele față cu nisce fapte tiranice cum sunt acestea și numai de moderațiunea poporului mĕ mirŭ, că față cu acte atâtŭ de violente nu a recursŭ la forță; dar credețĭ-mĭ, că décă vețĭ continua cu violența, atuncĭ va urma și forța din partea poporului, și atuncĭ baionetele nu vorŭ mai fi suficiente, nu vorŭ fi în stare se vĕ mai apere (Mișcare în drépta), nu, nicĭ unŭ felŭ de putere armată; poporulŭ vĕ va atacá și vĕ va gonĭ, vĕ va alungá. (Mare mișcare în drépta. Aprobare în stânga estremă). Eu nu vréu, ca lucrurile sĕ ajungă până aicĭ. Adevĕrulŭ e amarŭ, dar amarulŭ ilŭ simte și celŭ ce are sĕ sufere apĕsarea, și pentru aceea și apĕsătorulŭ trebue sĕ guste din amărăciunea adevĕrului.

Voiu fi tare scurtŭ, nu voiu intrá în detaliurĭ, ci numai o epistolă originală voiu cetí despre acéstă alegere. Epistola e scrisă pe o hârtiă de scrisorĭ, provĕdută cu insigniele familiei baronescĭ Banffy, și subscrisă de baronulŭ Desideriu Banffy. (Sĕ audimŭ! din stânga.) Acéstă epistolă am primit'o dela contele Paul Bethlen, dimpreună cu o scrisóre, care încă se află la mine, și prin care mĕ plenipotențéză, sĕ facŭ usŭ de ea după buna mea chibzuiélă.

Epistola baronului Banffy sună astfelŭ: „Deșŭ 1 Iunie 1884. Onorabile d-le pretorŭ (subprefectŭ)! Pordea va merge în 9 la Lăpușŭ în interesulŭ causei nóstre. Ai bunătate și-lŭ folosesce după cum va fi de lipsă. In dilele acestea se va înfățișa la d-ta și ișpanulŭ Petruban, dă'i îndrumărĭ ca în comunele erariale sĕ purcédă după cum cerŭ interesele nóstre; cu deosebire în tĕrgulŭ din cestiune din Valea-Porcului te poțĭ folosi de dînsulŭ cu sucesŭ. Și, fiindŭ că biserica gr. cat. din Lăpușulŭ ungurescŭ se ocupă cu ideia de a câștigá unŭ intravilanŭ, proprietate a erarului, să tracteze Petruban și în cestiunea acésta cu curatorulŭ, care, după ;o declarațiune a sa, prin unŭ tĕrgŭ favorabilŭ, se póte câștigá cu credincioșii sĕi cu totŭ.« (Mare mișcare în stânga).

E vorba dară de proprietate erarială. Epistola se încheiă așa: »Pe Marțĭ séra vorŭ sosi cu posta 2000 fl, adresațĭ lui Voith.« (Mare mișcare în stînga). Acestŭ Voith este celŭ distinsŭ cu decorațiunea pentru merite, președintele despre care v'am vorbitŭ ierĭ. (Mișcare în stânga). Președintele: Țĭ este d-tale adresată epistola lui Banffy? Ugron Gábor: Mie mi a dat'o contele Paulŭ Bethlen. Președintele. Epistole private nu se pré publică fără permisiunea respectivului. (Strigăte din stînga estremă: E plenipotențiatŭ. I sa datŭ voiă!) Eu facŭ numai atentŭ pe d-lŭ deputatŭ și spunŭ numai cum gândescŭ eu în privința acésta. (Aprobare în drépta).

Ugron Gábor: Observările d-lui președinte totdéuna le primescŭ cu respectŭ și-mĭ țînŭ de datorință a

mĕ justifică. Deórece acéstă epistolă e scrisă de unŭ prefectŭ către unŭ subprefectŭ, prin urmare de unŭ funcţionarŭ publicŭ către unŭ altŭ funcţionarŭ publicŭ în privinţa unui obiectŭ ce forméză avere publică, şi deórece se tactéză despre 2000 fl., carĭ s'au trimisŭ preşedintelui electoralŭ, — acestea, după părerea mea, suntŭ afacerĭ de interesŭ câtŭ se póte de publicŭ. (Adevĕratŭ, aşa e! în strânga estremă).

La acestea nu vréu sĕ adaugŭ nicĭ unŭ comentarŭ. Aceste fapte destulŭ de invederatŭ ilustréză totŭ ce am ḑisŭ. Şi apoi încă sĕ mai adaugŭ întrebărĭ, că óre de ce vorbescŭ deputaţii ardelenĭ într'unŭ tonŭ atâtŭ de iritatŭ? In asemenea lucrurĭ puteţĭ aflá esplicarea. (Aşa e! în stânga estremă), căcĭ pentru mine egalŭ este şi una şi alta: décă cineva atacă dreptulŭ meu constituţionalŭ şi constituţiunea patriei mele cu forţa şi cu armele, atuncĭ şi eu cu arma în mână îlŭ voiu întêmpiná; şi érăşĭ décă ataculŭ se face cu feluritele arme ale corupţiunei, atuncĭ şi eu mĕ voiu împotriví, precum se cuvine sĕ se opună corupţiunei unŭ bărbatŭ, care se luptă pentru drepturile şi libertatea patriei sale. (Aprobărĭ sgomotóse în stânga estremă).

Când vĕdŭ aceste fapte şi vĕdŭ că lăţirea corupţiunei este ceea ce forméză astăḑĭ basa puterii, atuncĭ îmĭ aducŭ aminte, că tóte fiinţele lăsate de Dumneḑeu numai cu condiţiunile corĕspundĕtóre esistinţei lorŭ se potŭ conservá şi desvoltá. Suntŭ fiinţe, carĭ numai în atmosfera munţilorŭ potŭ trăi, suntŭ altele, carĭ numai în apă curată potŭ vietuí, şi sunt érăşĭ fiinţe carĭ numai din noroiu se nutrescŭ şi numai în mocirlă se desvóltă. (Adevĕratŭ, aşa este! în stâga estremă).«

In fine constată Ugron că corupţiune e în susŭ, corupţiune în josŭ şi că Tisza nemţesce e Thaisz*), ér Thaisz pe unguresce Tisza. (Ilaritate mare în stânga estremă). Nu primesce bugetulŭ (Aprobărĭ sgomotóse în stânga estremă).

Părerĭ oficióse cu privire la congresulŭ bisericescŭ gr. or.

Din incidentulŭ procesului de pressă ce s'a intentatŭ d-lui G. Bariţŭ, redactorulŭ »Observatorului,« şi a căruia pertractare a începutŭ aḑĭ, „Pester Lloyd« publică o corespondenţă din Cluşŭ, care vorbindŭ între altele şi despre congresulŭ bisericescŭ gr. or. învinovăţesce ḑiarele române, că au atacatŭ guvernulŭ pe nedreptŭ, deórece ministrulŭ cultelorŭ a datŭ permisiunea sĕ se întrunéscă congresulŭ pe ḑiua de 23 Noemvre, precum îi notificase mitropolitulŭ în înţelegere cu consistoriulŭ.

Corespondentulŭ, care se declară identicŭ cu celŭ ce a scrisŭ pamfleturile din »Pester Lloyd« în 1881, întrébă acum, că de ce nu s'a întrunitŭ congresulŭ la acéstă dată? „In privinţa acésta circuléză, ḑice elŭ, diferite părerĭ. Unii ḑicŭ, că propunerea guvernului d'a se amâna congresulŭ i-a fostŭ bine venită mitropolitului, luândŭ acésta ca pretextŭ pentru amânarea mai departe a congresului până în anulŭ viitorŭ, pentru ca în modulŭ acesta sĕ se apere de imputările la care s'aşteptá pentru încetarea funcţionărei regulate a aparatului oficialŭ de câtva timpŭ, ba chiar de ḑece anĭ, din causa funcţionarilorŭ necapabilĭ şi negligenţĭ ai consistoriului.«

Prin urmare, ce a făcutŭ pe ḑiarele române, ḑice corespondentulŭ, sĕ atace cu atâta violenţă guvernulŭ? Nicĭ congresele de mai 'nainte nu s'au convocatŭ totdéuna la terminulŭ fixatŭ de statute; ci mai totdéuna s'au întrunitŭ cu o jumĕtate de anŭ mai târḑiu, fără sĕ fi fostŭ vinovaţĭ de acésta Tisza séu Trefort şi fără ca credincioşii bisericei sĕ fi suferitŭ vr'o daună pentru acésta. Din contră ţinerea congreselorŭ bisericescĭ este împreunată cu cheltuelĭ fórte marĭ, plătite de diecesele respective; ele se sue, cum se ḑice, la 12,000 fl., ale consistoriului metropolitanŭ cam la 1000 fl., fiindcă membrii esternĭ tocmai în timpulŭ şedinţelorŭ consistoriului metropolitanŭ în Sibiiu primescŭ diurne şi spese de călătoriă. Despre aceste cheltuelĭ şi despre compunerea actuală a aparatului oficialŭ necapabilŭ s'au plânsŭ ḑiarele române. Când secretarulŭ primesce 2000 fl., anualŭ, unŭ alŭ doilea secretarŭ 1200 fl., unŭ actuarŭ 800 fl., şi pe lângă acestia mai sunt cancelistĭ şi funcţionarĭ manipulatorĭ şi cassarĭ, lucrările congresului se putéu termina în trei anĭ. Corespondentulŭ continuă:

»Pentru ca sĕ se urnéscă amintitulŭ aparatŭ din glodulŭ în care s'a înţepenitŭ, mitropolitulŭ a numitŭ ca alŭ doilea secretarŭ metropolitanŭ pe fostulŭ vicespanŭ alŭ comitatului Caraşŭ-Severinŭ, Leontinŭ Simonescu, în loculŭ pensionatului consilierŭ guvernialŭ Ilie Măcelaru. Simonescu este o bună putere de lucru, şi ar puté isbutí, décă nu i se vorŭ pune pedicĭ de aderenţii negligenţii de până acum, sĕ aducă ordine în chaosulŭ de aḑĭ şi sĕ facă posibilă convocarea congresului, dacă nu la véră, celŭ multŭ în tómna viitóre.«

„Aşa dară nu guvernulŭ ungurescŭ, ḑice corespondentulŭ, ci consistoriulŭ metropolitanŭ este vinovatŭ, că congresulŭ bisericei gr. or, alŭ mitropoliei române nu s'a pututŭ întruni nicĭ la terminulŭ hotărîtŭ în Octomvre, nicĭ în Noemvre a. c.«

»In cercurile române se esprimá mirarea, că guvernulŭ ungurescŭ, care are nu numai dreptulŭ, ci şi datoria de supraveghere de statŭ, sufere astfelŭ de anomalii contrare articulului de lege IX din 1868. Indată ce esistă o organisaţiune regulată, negreşitŭ că şi congresele bisericescĭ se convócă şi se ţinŭ la timpulŭ hotărîtŭ şi atuncĭ »Camilii' (»Observatorulŭ«) n'ar avé nicĭ unŭ pretextŭ, ca sĕ ameninţe cu Plevna ungurescă şi sĕ'şĭ atragă procese de presă.'

SCIRILE ḐILEI.

Din Deva ni se comunică, că comisiunea administrativă comitatensă a comitatului Huniădórei a hotărîtŭ, sĕ adreseze o petiţiune la ministrulŭ de finanţe şi sĕ'lŭ róge, ca, din causă că bucatele, vitele etc. nu au preţŭ şi secvestrându-se se vîndŭ cu preţŭ de nimica; că târgurile de ţéră şi sĕptĕmânale din causa gheţei şi lunecuşului suntŭ slabŭ cercetate de cumpĕrătorĭ, şi considerândŭ, că esecuţiunile ce s'ar face totŭ n'ar despăgubì statulŭ, ba din contră va avea pagubă; sĕ sisteze pe 2 lunĭ esecuţiunile de dare.

—0—

Ni se scrie din Panciova, că d. Dr. Alesandru Popŭ, medicŭ comunalŭ în Satu-nou de Banatŭ şi medicŭ primarŭ de reservă în armata honveḑilorŭ, pentru meritele sale pe terenulŭ igienei publice fŭ numitŭ medicŭ comitatensŭ onorarŭ. D-sa se bucură de mare încredere la paţienţii sĕi. Din parte-ne îi gratulămŭ dorindŭ, ca în curêndŭ sĕ'şĭ afle unŭ câmpŭ de activitate mai vastŭ potrivitŭ întinselorŭ cunoscinţe medicale şi neobositului sĕu zelŭ.

—0—

Camera României a votatŭ legea, care fixéză diurna deputaţilorŭ la 25 lei pe ḑi şi dispune sĕ li se dea bilete de liberŭ percursŭ pe întréga reţea a căilorŭ ferate.

—0—

Articululŭ încriminatŭ, pentru care Moscovits, precum ni s'a telegrafatŭ aḑĭ, a fostŭ condamnatŭ, s'a scrisŭ în 1883 în „Rosnyoi Hirado,« şi era îndreptatŭ în contra judelui de cercŭ Bajkor, din causa unei cercetărĭ judecătorescĭ făcute de acesta în contra tatălui lui Moscovits. In acelŭ articulŭ se ḑicea, că Bajkor a făcutŭ presiune asupra martorilorŭ şi acusaţilorŭ, ameninţându'i sĕ spună ceea ce dorea Bajkor; că în protocolŭ n'a scrisŭ cum au declaratŭ martorii, ci ce i-a plăcutŭ lui; că a întrebuinţatŭ espresiunĭ ca: mişei, înşelătorĭ, ómenĭ de nimica; că i-a ameninţatŭ, că îi pălmuiesce, le taiă urechile, îi condamnă la mórte ş. a. Din causa acésta Bajkor l'a acusatŭ pentru calomniă şi vĕtămare de ónore.

—0—

Oficiósa »Darmstädter Ztg.« declară de minciunĭ tóte sgomotele şi scirile foilorŭ despre viaţa casnică a marelui principe Sergiu alŭ Rusiei.

—0—

»Nemzet« află din Viena, că conflictulŭ dintre studenţii de la medicină nu e de natură antisemită, ci s'a ivitŭ din întrebarea, că óre studenţi din Ungaria, după ce acéstă ţéră nu dă nicĭ o subvenţiune „Reuniunei de ajutorare,« precum dă Boemia, Galiţia, Stiria ş. a., sĕ se ajute séu nu din fondulŭ formatŭ cu banĭ austriacĭ? Acéstă cestiune de dreptŭ se confundă cu antisemitismulŭ, din causă că cei mai mulţĭ studenţĭ din Ungaria suntŭ jidovĭ.

—0—

Astă séră se va representa la teatrulŭ germanŭ piesa »Ein Blitzmadel,« camediă cu cântece în 4 acte, de Carol Costa.

—0—

Comisarulŭ ministerialŭ Jekelfalussy a retrasŭ tuturorŭ caselorŭ prostituate din Pesta licenţa, impunêndŭ proprietarelorŭ de astfelŭ de case sĕ céra nouă licenţă, căcĭ în casŭ contrarŭ se vorŭ închide. Scopulŭ acestei mĕsurĭ este sĕ pue capĕtŭ abusurilorŭ ce se facŭ cu acestŭ murdarŭ comerţŭ şi sĕ se înlăture casele mai la adapostŭ. Până acum s'au înaintatŭ magistratului mulţime de cererĭ de licenţă.

Luarea Plevnei.

»Monitorulŭ oficialŭ« face următórea dare de sémă despre serbarea aniversării luării Plevnei:

Ḑiua de 28 Noemvre, a 7-a aniversare a căderei Plevnei, a fostŭ anunţată Capitalei prin salve de tunurĭ.

La órele 10 şi jum. diminéţa, M. S. Regele, însoţitŭ de adjutantulŭ de serviciu, a mersŭ la biserica din délulŭ Spirei, unde a asistatŭ la serviciulŭ divinŭ ce s'a oficiatŭ de P. S. S. archiereulŭ Inocentie, vicarulŭ sf. Mitropolii. La sosire, Regele fŭ întêmpinatŭ de d. ministru de rĕsboiu, de d-nii generalĭ Cernatŭ şi Radovicĭ, precum şi de unŭ numerosŭ corpŭ oficerescŭ. După terminarea serviciului divinŭ, Maj. Sa primì difilarea trupelorŭ, comandate de d. generalŭ Radovicĭ, care s'a efectuatŭ în ordinea următóre:

*) Thaisz este numele directorului poliţiei din Peşta, care este învinuitŭ d'a fi suferitŭ sĕ intre corupţiunea în corpulŭ poliţienescŭ din capitala ungară. — Red.

FOILETONU.

Din basmele poporale române.

Cei doisprеḑece fraţĭ şi fata cu pĕrulŭ de aurŭ.

A fostŭ odată unŭ omŭ, care avea doisprеḑece feciorĭ. Bĕtrênulŭ era cu stare, avea multe moşii şi oi. De moşii îngrija bĕtrênulŭ cu doisprеḑece argaţĭ, ér oile erau date în îngrijirea feciorilorŭ. După ce murì bĕtrênulŭ, feciorii împărţiră averea între ei, însă moşiile nefiindŭ îngrijite cum trebue, şi dându şi o bólă între oi, rĕmaseră feciorii săracĭ lipiţĭ.

Ei hotărâră sĕ se bage servitorĭ. Plecară cu toţii şi ajunseră într'o pădure, în mijloculŭ căreia era o rĕspântiă de unde pornéu douĕsprеḑece drumurĭ în douĕsprеḑece părţĭ. Aci se opriră şi fratele celŭ mai mare ḑise: — „Dragii mei, fiecare avemŭ sĕ apucămŭ pe câte unŭ drumŭ şi sĕ ne căutămŭ stăpânŭ. Sĕ nu ceremŭ banĭ ca simbriă, ci séu câte unŭ calŭ séu câte unŭ viţelŭ, şi de aḑĭ într'unŭ anŭ sĕ ne'ntâlnimŭ cu toţii aci în rĕspântiă, ér celŭ care va lipsi sĕ se scie că e mortŭ.

Toţĭ se sărutară şi porniră pe câte unŭ drumŭ; numai celŭ mai micŭ, care era şi mai slăbuţŭ, stĕtŭ în locŭ şi începù a plânge în mijloculŭ pădurii. In urmă 'şĭ luà şi elŭ inima în dinţĭ şi pornì pe drumulŭ ce i se destinase. Cum eşì din pădure, zărì în depărtare unŭ oraşŭ, care totŭ mai frumosŭ se părea, cu câtŭ se apropia de elŭ. In acelŭ oraşŭ locuia unŭ împĕratŭ. Ajungêndŭ acolo întêlnì unŭ bĕtrânŭ, pe care îlŭ întrebà, că unde s'ar puté băga elŭ servitorŭ. Bĕtrânulŭ îlŭ îndreptà la împĕratulŭ. Feciorulŭ se duse la curtea împĕrătéscă şi portarulŭ îi spuse că tocmai e trebuinţă de unŭ servitorŭ la cai. Fiindŭ dusŭ înaintea împĕratului, acesta îlŭ primì pe trei ḑile ca de probă. Impĕratului plăcându'i cum servesce, îlŭ întrebà că ce simbriă cere pe anŭ Feciorulŭ nu'i cerù nicĭ unŭ banŭ, ci îi spuse că se mulţămesce cu unŭ calŭ, care va fi mai de nimicŭ în grajdŭ.

In fundulŭ grajdului se aflá unŭ calŭ prăpăditŭ de bĕtrâneţe şi de slăbiciune. Cum întrà feciorulŭ în grajdŭ, calulŭ începù a lăcrimá şi grăì: — Ai grije de mine, feciorașule, că bunŭ îţĭ voiu cădé vr'odată. La anulŭ sĕ mĕ cerĭ pe mine dela împĕratulŭ şi sĕ nu primescĭ nicĭ unŭ altŭ calŭ. Deocamdată adă'mĭ o covată de jarŭ şi o cupă de lapte sĕ mâncŭ şi sĕ béu, că de 99 de anĭ nicĭ n'am mâncatŭ nicĭ nu am bĕutŭ nimicŭ. — Calulŭ, care nu mânca nicĭ unŭ felŭ de nutreţŭ, când vĕḑù pe feciorulŭ, că'i aduce ce-a cerutŭ, ḑise: — De nu venéi tu, eu peste trei ḑile aşŭ fi muritŭ.

Anulŭ se împlinì şi feciorulŭ cerù împĕratului sĕ'i dea dreptŭ simbriă calulŭ celŭ bĕtrânŭ şi neputinciosŭ din fundulŭ grajdului. Impĕratulŭ i-l'a datŭ şi îlŭ mai cinstì şi cu şése galbenĭ. Feciorulŭ apucà calulŭ de frêu, ca sĕ-lŭ scóţă din grajdŭ. Când sĕ ésă pe uşa grajdului, calulŭ căḑù josŭ de slăbiciune. Impĕratulŭ vĕḑêndŭ cum se nĕcajá bietulŭ feciorŭ sĕ-lŭ ridice, îlŭ mai cinstì cu 12 galbenĭ. Feciorulŭ îlŭ ridicà cu multŭ nĕcazŭ, dar când sĕ ésă pe pórtă, calulŭ ér căḑù. Impĕratului făcêndu-i-se milă de sluga lui, care'lŭ servise cu credinţă unŭ anŭ de ḑile şi care ceruse dreptŭ simbriă o glóbă de calŭ, îlŭ mai cinstì cu 12 galbenĭ. Feciorulŭ ridicà cu chiu cu vai calulŭ şi-lŭ têrî de frêu până afară din oraşŭ.

Aci se scuturà odată calulŭ de prafulŭ de pe elŭ şi rĕmase frumosŭ cu pĕrulŭ de aurŭ şi grasŭ ca unŭ pepene. — Aruncă-te pe mine, dragulŭ meu, — ḑise calulŭ către feciorŭ, — şi spune-mĭ cum sĕ te ducŭ, ca vêntulŭ, orĭ ca gândulŭ? — Ca gândulŭ, ḑise feciorulŭ.

Acesta se pomenì deodată aprópe de rĕspântia din mijloculŭ pădurei. Calulŭ îi ḑise sĕ se dea josŭ, se scuturà şi se prefăcù érăşĭ în calulŭ celŭ de nimicŭ, slabŭ şi urîtŭ de mai înainte. Feciorulŭ ajunse cu mare greu la rĕspântiă, unde îlŭ aşteptau fraţii sĕi. Toţĭ îlŭ văĕtară pe bietulŭ frăţiorŭ, când îlŭ vĕḑură cu ce glóbă de calŭ vine după o muncă de unŭ anŭ de ḑile. Cei doisprеḑece fraţĭ plecară la têrgŭ, unde cei ce avéu viţei îi vêndură si-şĭ cumpĕrară cai; celŭ micŭ nu primì sĕ-i cumpere fraţii lui altŭ calŭ, ci se mulţămì cu mârţógă ce o avea.

— Acum fraţilorŭ, — ḑise feciorulŭ celŭ mare — sĕ umblămŭ până ce vomŭ găsí unŭ omŭ cu douĕsprеḑece fete, ca sĕ ne căsătorimŭ.

Mergêndŭ cu toţii pe drumŭ, se întêlnira cu unŭ domnŭ, care venea într'o trăsură scumpă trasă de şése cai. Acesta-i întrebà, că unde mergŭ şi, aflândŭ ce caută ei, scrise unŭ răvasŭ şi le ḑise: — Eu am tocmai douĕsprеḑece fete şi voiescŭ a le măritá. Eată răvasulŭ ăsta, luaţi-lŭ şi duceţi-vĕ la castelulŭ meu, care e la capĕtulŭ drumului. Acolo arĕtându-lŭ veţĭ fi bine primiţĭ şi vĕ puteţĭ căsătorí chiar astăḑĭ cu fetele mele.

Domnulŭ plecà, ér fraţii se opriră în locŭ sĕ citéscă răvasulŭ. Nicĭ unulŭ însă nu vĕḑù nimicŭ scrisŭ pe elŭ, şi decĭ aşteptară pe celŭ mai micŭ, care rĕmăsese în urmă cu mârţóga. Luândŭ acesta răvasulŭ în mână şi suflându-i calulŭ cu nara peste elŭ, cetì următórele: »Iubită nevastă, îţĭ trimitŭ pe aceştĭ doisprеḑece feciorĭ, primesce-i bine, fă o cină strălucită, spunêndu-le că e nuntă, şi sĕ-i aşeḑĭ la masă totŭ părechĭ: fata cea mare cu feciorulŭ celŭ mare şi aşa mai departe. Pe urmă sĕ-i tri-

Batalionulŭ 2 de vênĕtorĭ, unŭ plutonŭ din alŭ 3-lea de vênătorĭ cu drapelŭ, regimentulŭ 1 de linie, regimentulŭ 4 de linie, unŭ plutonŭ din regimentulŭ 21 de dorobanţĭ cu drapelŭ, unŭ plutonŭ de gendarmĭ pedeştri, unŭ plutonŭ din regimentulŭ 3 de călăraşĭ cu drapelŭ şi escadronulŭ de gendarmĭ. Apoi, Regele, însoţitŭ de d-nii generalĭ, merse la biserica de la Malmaison unde fŭ primitŭ de d. generalŭ Budişténu, împreună cu toţĭ oficerii ce nu avéu trupe în frontŭ.

Majestatea Sa asistă aci la serviciulŭ divinŭ ce s'a oficiatŭ de către P. S. S. archiereulŭ Silivestru, după care primi defilarea trupelorŭ comandate de domnulŭ colonelŭ Berendeiu, şi care s'a urmatŭ în ordinea următóre:

Scóla militară, regimentulŭ de geniu, unŭ plutonŭ din regimentulŭ 6 de dorobanţĭ cu drapelŭ, regimentulŭ 2 de artileriă, regimentulŭ 6 de artileriă, regimentulŭ 3 de roşiorĭ şi escadronulŭ de trenŭ.

La órele 12, M. S. Regele s'a întorsŭ la palatŭ. Tóte casele erau frumosŭ pavoasate, ér, mulţimea adunată prin stradă saluta cu iubire trecerea Augustului Suveranŭ.

Séra, la órele 7 şi jum., se dete la Palatŭ unŭ prânḑŭ de gală, în amintirea acestei memorabile ḑile, la care au luatŭ parte toţĭ d-nii generalĭ aflaţĭ în Capitală, precumŭ şi toţĭ d-nii oficerĭ superiorĭ, şefĭ de corpurĭ şi de serviciurĭ, peste totŭ 70 persóne.

In timpulŭ prânḑului, Suveranulŭ, ridicându-se, a ţinutŭ următorulŭ toastŭ:

„Faptele marĭ şi glorióse se serbéză totdéuna cu vii mulţumirĭ de popóre şi de armate; sĕ păstrămŭ şi noi acéstă frumósă datină, cu atâtŭ mai multŭ că România póte fi mândră de trecutulŭ sĕu.«

„Bătăliele de la Griviţa, Rahova, Plevna şi Smârdanŭ suntŭ şi vorŭ rĕmânea de a pururea fala şi podóba generaţiunei actuale, fiind că din sângele care a udatŭ aceste locurĭ, neatêrnarea ţĕrei a rĕsăritŭ. Astfelŭ Plevna, acestŭ mormêntŭ alŭ numeroşilorŭ noştri vitejĭ, a devenitŭ o lucitóre rază de lumină, care a încălḑitŭ simţĕmêntulŭ patrioticŭ, a reînviatŭ virtuţile rĕsboinice, a întăritŭ şi înălţatŭ pe poporulŭ românŭ.“

„Serbămŭ dar astăḑĭ cu veseliă a 7 aniversare a acestei biruinţe, care a găsitŭ atuncĭ unŭ rĕsunetŭ mare în tótă lumea şi a întemeiatŭ renumele nostru militarŭ; şi gândimŭ cu dragoste şi recunoscinţă la aceia, carĭ au lucratŭ şi luptatŭ spre a făurĭ coróna de oţelŭ a României.«

„Ridicŭ acestŭ paharŭ în onórea şi sănătatea armatei!“

Aceste cuvinte au fostŭ aclamate de întréga asistenţă cu urale nesfêrşite, ér musica intonă imnulŭ naţionalŭ.

Apoi, d. generalŭ de divisiă Cernatŭ, ridicându-se, adresă Majestăţilorŭ Lorŭ următórea cuvêntare:

Maiestăţile Vóstre,

Astăḑĭ serbămŭ a şéptea aniversare a căderei Plevnei; ḑi mare şi fericită pentru noi; ea ne-a câştigatŭ stima şi admiraţiunea naţiunilorŭ din Europa.

Prin curagiulŭ şi înaltulŭ patriotismŭ alŭ Maiestăţei Vóstre ne-aţĭ datŭ gloria şi independinţa.

Armata recunoscĕtóre uréză Maiestăţeĭ Vóstre şi Maiestăţei Sale, scumpei nóstre Regine, muma rĕniţilorŭ, anĭ mulţĭ şi fericiţĭ pe Tronulŭ Românieĭ.

Sĕ trăiţĭ Maiestăţile Vóstre!

La orele 9, MM. LL. Regele şi Regina au binevoitŭ a merge la cerculŭ militarŭ, spre a onora cu presenţa Lorŭ serata ce s'a ţinutŭ cu acéstă ocasiune şi unde se aflau adunaţĭ toţĭ domnii oficerĭ ai garnisónei cu dómnele domnielorŭ lorŭ.

La sosire, Suveranii au fostŭ întêmpinaţĭ de d-nii generalĭ Cernatŭ, Fălcoianu, Radovicĭ, Budişténu, comitetulŭ Clubului şi de dómnele Cernatŭ, Fălcoianu şi A. Budişténu, care au oferitŭ M. S. Reginei frumóse buchete de florĭ.

Salónele Clubului erau decorate cu multŭ gustŭ; ér intrarea cea mare, împodobită cu arme şi trofee, strălucia de lumina inscripţiunilorŭ ce amintéu diferitele biruinţe ale armatei pe câmpiele Bulgariei.

M. S. Regina, precum şi tóte dómnele, purtă costumulŭ naţionalŭ, care, prin varietatea culorilorŭ şi lucirea ornamentelorŭ, oferea privirea cea mai înveselitóre.

Danţurile au fostŭ fórte animate.

Augustii Suveranĭ, carĭ în totŭ timpulŭ s'au întreţinutŭ cu multă afabilitate cu tóte dómnele şi cu domnii oficerĭ de tóte gradele, s'au retrasŭ pe la orele 11 şi jum., ér serata a urmatŭ cu multă veseliă până la orele 2 din nópte.

Unŭ mare numĕrŭ de persóne s'au înscrisŭ în acea ḑi în registrele dela Palatŭ, şi o mulţime de depeşĭ de felicitărĭ au fostŭ adresate din tótă ţéra şi din streinătate Maiestăţilorŭ Lorŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. tranz.«)

Pesta, 14 Decemvre. — Procesulŭ de pressă intentatŭ de judecătorulŭ de cercŭ Bajkor încontra lui Géza Moscovits a duratŭ de la 8 óre diminéţa alaltaerĭ neîntreruptŭ până erĭ diminéţă la 6 óre şi s'a terminatŭ cu condamnarea acusatului la 8 lunĭ închisóre, 500 fl. amendă şi 2472 fl. cheltuelĭ procesuale. — Comitele Aurelŭ Desewffy, în adunarea generală de erĭ a institutului de creditŭ fonciarŭ, a fostŭ alesŭ preşedinte în loculŭ rĕposatului Lonyay.

DIVERSE.

Negustoriă ori focŭ. — Mihăiţă Guguţescu şi Duţă Prepelicŭ, în ajunulŭ deschiderei têrgului Moşilorŭ din anulŭ trecutŭ, cumpĕrară unŭ butoiaşŭ cu o vadră de ţuică cu gândŭ de a o desface în têrgŭ. Capitalulŭ fiindŭ micŭ la amêndoi tovarăşii, ei nu se putură întinde la unŭ negoţŭ mai mare, ci hotărîră ca, după ce vorŭ vinde vadra de ţuică cu 50 la sută câştigŭ, dândŭ ciocanulŭ cu ḑece banĭ, sĕ cumpere douĕ vedre şi aşa mai în colo.

Tovărăşia fiindŭ dar statornicită, a doua ḑi Dumineca, ḑi hotărîtă pentru deschiderea têrgului, pe la ceasurile patru diminéţa, Guguţescu şi cu Prepelicŭ încărcară butoiaşulŭ într'o căruţă şi porniră de la capĕtulŭ stradei Têrgoviştea, de unde cumpĕraseră ţuica, cătră câmpulŭ Moşilorŭ. Trebue sĕ adaogemŭ, că totŭ capitalulŭ onorabililorŭ neguţătorĭ fiindŭ băgatŭ în ţuică, tótă averea mişcătóre şi nemişcătóre a lorŭ consta din 5 parale, care erau proprietatea lui Prepelicŭ.

Dar fiind-că socotela de acasă nu se potriveşte cu cea din têrgŭ, în locŭ ca séra butoiulŭ sĕ fie vêndutŭ şi capitalulŭ îndoitŭ, s'a întêmplatŭ ca sergenţii de stradă sĕ'i găséscă beţĭ turtă, încĕeraţĭ şi făcêndŭ unŭ sgomotŭ diavolescŭ pe stradă.

Iată cum s'a întêmplatŭ lucrulŭ: Ajungêndŭ negustorii noştri îndreptulŭ scólei militare, Prepelicŭ ḑice lui Guguţescu:

— Mi-a venitŭ poftă, sĕ tragŭ unŭ ciocanŭ de ţuică.

— Veḑĭ bine, îĭ rĕspunde Guguţescu, par'că ţuica ar fi numai a ta, par-că n'amŭ fi tovarăşĭ pe dênsa.

— Ai dreptate, replică Prepelicŭ; atuncĭ, fiind-că ciocanulŭ costă unŭ banŭ, amŭ sĕ'ţĭ dau cincĭ parale.

— Asta e altă vorbă, aşa ai dreptŭ: dă'mĭ cincĭ parale şi bea unŭ ciocanŭ.

Prepelicŭ dă cincĭ parale şi bea ciocanulŭ de ţuică. Mai departe, prin dreptulŭ ministerului de finanţe, Guguţescu ḑice la rêndulŭ sĕu lui Prepelicŭ:

— Amŭ sĕ facŭ şi eu ca tine, amŭ sĕ béu şi eu unŭ ciocanŭ.

— Da, dar ai sĕ-mĭ daĭ cincĭ parale.

— Se înţelege, altfelŭ nicĭ nu se póte.

Guguţescu bea unŭ ciocanŭ şi înapoiază tovarăşului sĕu cele cincĭ parale, pe care acesta i le dase cu câteva minute mai nainte. Când erau pe la strada Clemenţei, Prepelicŭ ḑise iar:

— Adică de ce sĕ nu profitŭ de ocasiă? Fiind că ciocanulŭ nu mĕ costă de câtŭ cincĭ parale în locŭ de unŭ banŭ, de ce n'aşŭ mai be unulŭ?

Tovarăşulŭ sĕu învoindu-se, îi redă moneda de cincĭ parale, şi după câteva minute ḑice la rêndulŭ sĕu:

— Tu ai mare dreptate, noi bemŭ ciocanulŭ de cincĭ parale în locŭ de unŭ banŭ, adică de ce n'amŭ trage profitŭ?

Şi înghite încă unŭ ciocanŭ. Şi totŭ mergând astfelŭ, când sosiră în ţtârgulŭ Moşilorŭ, cele cincĭ parale trecuseră de vr'o ḑece orĭ dintr'o mână într'alta, iar dênşii se bucurară de descoperirea făcută. Este de prisosŭ, credŭ, a spune, că odată ajunşĭ în têrgŭ, ţuica îi luase aşa de tare de nasŭ, încâtŭ nicĭ unulŭ din ei nu se mai gândea le negustoriă, ci urmară înainte de a plimba piesa de cincĭ parale dintr'o mână într'alta. Când însĕ celŭ din urmă ciocanŭ fŭ bĕutŭ, Guguţescu ḑise cam nedomiritŭ lui Prepelicŭ:

— Dér cum merge tréba asta? Amŭ cumpĕratŭ ţuică de 6 francĭ, amŭ desfăcut'o pe tótă şi cândŭ colo n'avemŭ în teşghea (tarabă) decâtŭ cincĭ parale.

— Cum, numai cincĭ parale?....

— Veḑĭ bine, numai cincĭ parale.

— Atuncĭ eştĭ unŭ pungaşŭ, ai furatŭ cicmigeaua.

Şi de aicĭ urmară o seriă de înjurăturĭ, de palme şi o solidă păruială. De órece însă onorabilii comercianţĭ, în aprinderea lorŭ, insultaseră şi pe agenţii poliţiei, judecătorulŭ de pace din, Negru, înaintea căruia au fostŭ aduşĭ, i-a osânditŭ la câte 20 lei amendă.

ATHENEULŬ ROMANŬ DIN BUCURESCI.

Programa conferinţelorŭ publice pe anulŭ 1884—1885.

Duminecă 2 Decemvre, 2 óre p. m. d. C. Esarcu: Discursulŭ de deschidere. D. B. P. Hăsdĕu: Raportulŭ între limba şi inteligenţa poporului românŭ. — Duminecă 9 Decemvre, 2 óre p. m. D. V. A. Urechia: Cultura română în secolulŭ XVII şi XVIII. — Duminecă 16 Dec., 2 óre p. m. D. Gr. Tocilescu: Dacia sub romanĭ. — Joi 20 Dec., $8^1/_2$ óre séra. D. Gr. Ventura: Shakespeare. — Joi 3 Ianuarie, $8^1/_2$ óre séra. D. N. At. Popovicĭ: Crisa monetară. — Joi 10 Ianuarie, $8^1/_2$ óre séra. D. Vitzu. Microbii. — Duminecă 12 Ianuarie, 2 óre p. m. D. Nicolae Ionescu: Invĕţăminte din Istoria Patriei: Epoca lui Mihaiu-Vitézulŭ. — Joi 17 Ianuarie, $8^1/_2$ óre séra. D. B. Stefănescu: Raporturile între agricultură şi industriă. — Duminecă 20 Ianuarie, 2 óre p. m. D. Dr. Felix: Progresele igienei în ultimii anĭ. — Joi 24 Ianuarie, $8^1/_2$ óre séra. D. Duiliu Zamfirescu: Scene şi portrete din Dobrogea. — Duminecă 27 Ianuarie, 2 óre p. m. D. C. C. Arionŭ: Despre prejudiţii. — Joi 31 Ianuarie $8^1/_2$ óre séra. D. Dr. Buicliu: Isterie şi ipnotismŭ. — Duminecă 3 Febr. 2 óre p. m. D. Gaster: Originele alfabetului şi ortografia română. — Joi 7 Febr. $8^1/_2$ óre séra. D. D. Budişteanu: Reforma penitenciară. — Duminecă 10 Febr. 2 óre p. m. D. Stefan Velescu: Arta de a tăcea. — Joi 14 Febr., $8^1/_2$ óre séra. D. C. D. Demetrescu: Progresŭ şi evoluţiune. — Duminecă 17 Febr. 2 óre p. m. D. Ionescu-Gionŭ: Elementulŭ pitorescu în cronicele române. — Joi 21 Februarie, $8^1/_2$ óre séra. D. G. Marian Carmen-Sylva. — Duminecă 24 Febr. 2 óre séra p. m. D. Ionescu Tache: Doctrina lui Auguste Comte în Englitera. — Joi 28 Februarie $8^1/_2$ óre séra D. D. C. Olănescu: Moravurile orientale şi influinţa lorŭ asupra moravurilorŭ române. — Duminecă 3 Martie, 2 óre p. m. D. Disescu: Opiniunea publică. — Joi 7 Marte, $8^1/_2$ óre séra d. Angel Dumitrescu: Barbu Catargiu. — Duminecă 10 Marte, 2 óre p. m. d. G. Palade: Pericole naţionale. — Joi 14 Marte, $8^1/_2$ óre séra d. Xenopolŭ: Regele Hătâr. — Duminecă 17 Marte, 2 óre p. m. d. G. D. Teodorescu: Pricolicĭ şi Vêrcolacĭ. — Joi 21 Marte, $8^1/_2$ óre séra d. Mihăescu Porumbaru: Noüĕle teorii politice. — Joi 28 Marte, $8^1/_2$ óre séra d. Mihailŭ Şuţu: Originele monetare. — Duminecă 31 Marte, 2 óre p. m. d. St. Mihăilescu: Energia în lumea fisică şi morală. — Joi 4 Aprile, $8^1/_2$ óre séra d. Dr. Petrini-Galatz: Durerea fisică şi morală. — Duminică 7 Aprile, 2 óre p. m. d. A. Eustatiu: Dunărea sub punctulŭ de vedere etnograficŭ, comercialŭ şi internaţionalŭ. — Joi 11 Aprile, $8^1/_2$ óre séra d. Mincu: Starea artelorŭ în raportŭ cu starea ţĕrei nóstre. — Duminecă 14 Aprile, 2 óre p. m. d. P. I. Cernătescu: Istoria democraţiei în Europa. — Joi 18 Aprile, $8^1/_2$ óre séra d. Gr. Vulturescu: Mania d'a imită. — Duminecă 21 Aprile, 2 óre p. m. d. C. Stăncescu: Figura umană în artele plastice. — Joi 25 Aprile, $8^1/_2$ óre séra d. C. C. Dobrescu: O pagină din istoria Olteniei. — Duminecă 22 Aprile, 2 óre p. m. d. Tr. George Djuvara: Superstiţii poporale la Românĭ şi la diferite popóre. — Joi 26 Aprile, $8^1/_2$ óre séra Dr. Clementŭ: Medicina în educaţiune. — Duminecă 29 Aprile, 2 óre p. m. d. Stef. St. Sihlénu: Despre Ilusii. — Joi 3 Maiu, $8^1/_2$ óre séra d. A. Lupu Antonescu: Despre mişcarea literară în România de la unirea ţĕrilorŭ până ḑi cu ḑece anĭ.

Preşedinte: **C. Esarcu.** Secretarŭ: **Gr. N. Manu.**

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

meţĭ sĕ se culce în casa (odaia) cea cu 12 paturĭ, culcându-se feciorii la margine, ér fetele de cătră părete; după ce vorŭ adormi, poruncesce săbiei sĕ le taiă feciorilorŭ capetele.« — Fratele celŭ micŭ dêdŭ rĕvaşulŭ apoi celui mare spunêdu-le fraţilorŭ sĕi, că ce le-a ḑisŭ domnulŭ, aceea e scrisŭ. N'a vrutŭ sĕ le descopere, că streinulŭ era unŭ smeu, după cum i-a şoptitŭ calulŭ. Porniră cu toţii, s'ajungă mai iute la castelŭ. Feciorulŭ celŭ micŭ, rĕmânêndŭ mai în urmă, începŭ a plânge. Vĕḑêndu'lŭ calulŭ, îi ḑise: — Nu te teme, ci ascultă numai de mine: la masă sĕ nu bĕi multŭ sĕ te 'mbeţĭ. In urmă vomŭ vedea ce va fi.

Pe când se 'ngână ḑiua cu nóptea sosiră cu toţii la palatulŭ smeului. Fratele celŭ mare bătŭ la pórtă şi venindŭ smeóica îi dădŭ rĕvaşulŭ sĕ'lŭ cetéscă. Toţĭ feciorii fură poftiţĭ înăuntru şi argaţii le duseră caii în grajdŭ. Numai fratele celŭ micŭ îşĭ legă singurŭ calulŭ la uşă. — Ai grijă, îi ḑise calulŭ — şi după ce veţĭ cina şi vĕ veţĭ culca, sĕ nu dormĭ, ci sĕ vii la mine.

Masa era frumosŭ împodobită cu totŭ felulŭ de mâncărĭ şi beuturĭ. Au petrecutŭ bine cu toţii, fiindŭ aşeḑaţĭ la masă totŭ unŭ feciorŭ şi o fată. Dintre cele douĕspreḑece fete numai cea mai mică era a smeului, care i-a căḑutŭ celui mai micŭ dintre fraţĭ. După cină s'au culcatŭ. Patulŭ părechei celei mai tinere era la uşă. Fratele celŭ micŭ, după ce au adormitŭ toţĭ, s'a sculatŭ din patŭ şi s'a dusŭ la calŭ, căruia i-a datŭ o covată de jarŭ şi o cupă de lapte. Apoi îi ḑise calului: — Dute acum şi pune fetele la margine şi feciorii de cătră părete în paturĭ, şi apoi vin'o ér la mine. — Feciorulŭ făcŭ aşa şi se 'ntórse la calŭ — Stăi acum acĭ, îi ḑise calulŭ, — şi fii cu luare aminte la ce vei auḑi şi vei vedé. (va urmă.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 13 Decemvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară6%	124.—	Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Rentă de aurŭ 4% . . .	96.20	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.10
Rentă de hârtiă 5% . .	98.10	Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	145.50	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	116.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	97.80	Renta de hărtiă austriacă	81.95
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	119.25	Renta de arg. austr. . .	83.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	106.25	Renta de aurŭ austr. . .	104.25
Bonurĭ rurale ungare . .	100.50	Losurile din 1860 . . .	136 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C0.25	Acțiunile băncei austro-ungare	860.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	100.50	Act. băncei de creditŭ ung.	307.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50	Act. băncei de creditŭ austr.	297.80
Bonurĭ rurale transilvane	101.50	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.78
		Napoleon-d'orĭ	9.76½
		Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.20
		Londra 10 Livres sterlinge	123.35

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 30 Noemvre st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	—	—
Renta rom. amort. (5%) . .	—	—
» convert. (6%) . .	—	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.) . .	—	—
Credit fonc. rural (7%) . .	—	—
» „ „ (5%) . .	87¼	—
» » urban (7%) . .	—	—
» » » (6%) . .	—	—
» » » (5%) . .	—	—
Banca națională a României	1180	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	247,285,290	294,297
« » » Națională . .	—	—
Aurŭ	11.75%,12%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	2 05	2.07

Cursulu pieței Brașovŭ

din 15 Decemvre st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	8 68	Vênd.	8.72
Argint românesc	»	8.60	»	8.64
Napoleon-d'orĭ	»	9.74	»	9.75
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.98	»	10.—
Galbenĭ	»	5.70	»	5.72
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100—	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	1260—	„	1265—
Discontulŭ » . . .		7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Acei domnĭ abonațĭ ai noștri, cari au plătitŭ prețulŭ abonamentului pe jumĕtate de anŭ séu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprile a. c., sunt rugațĭ a ne trimite diferența prețului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.“

Publicațiune.

Dreptulŭ de cârciumăritŭ alŭ familielorŭ boeronale din Veneția inferióră se va esarêndá în licitațiune publică în 24 Decemvre 1884 la cancelaria comunală, începêndŭ din 1-ma Ianuariu 1885 pre durata de 3 anĭ cu prețulŭ esclamărei de 1200 fl. v. a. Licitanții au a depune vadiu de 10% dela prețulŭ esclamărei.

Condițiunile mai de aprópe se potŭ vedé la cancelaria comunală.

Veneția inferióră în 10 Decemvre 1884.

1—3 **Familiele boeronale.**

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu]	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copșa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirișŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.08	5·59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1:21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezŏ-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezŏ-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse·

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) **Petroșenĭ**

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșenĭ	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșenĭ	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.